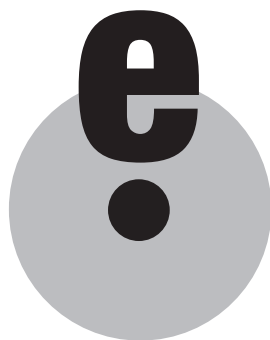

A stylized lowercase letter 'e' is centered within a white square. The 'e' is composed of a solid orange circle with a black dot in the center, and a thick black horizontal bar that curves over the top of the circle.

e-demokrati

Undersökning bland **kommunpolitiker** inför valet 2006

Undersökning bland **kommunpolitiker** inför valet 2006

INNEHÅLL

E-demokrati	3
Fakta om undersökningen	4
Resultatredovisning frågor om e-demokrati	7
Analys	17
Så tycker vi om e-demokrati	18
Om folkbildning	20

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET

E-demokrati

Fördelar och nackdelar med digital teknik

Den som inte är uppkopplad på Internet hamnar lätt utanför. När TV-debatten fortsätter för användarna på www... är det ”tack och god natt” för icke-användarna. De stängs ute från det givande interaktiva samtalet. Den digitala tekniken kan vara positiv för utvecklingen av det demokratiska samhället men det förutsätter att e-tjänster styrs av människors behov och intressen samt att medborgarna kan och vill använda sig av de möjligheter som erbjuds.

Medborgarnas förmåga att söka och hitta information, skaffa sig kunskap liksom att föra en dialog på Internet kommer att ha stor betydelse för deltagandet i den politiska processen i framtiden. Därför är det viktigt att alla får vara med i det framväxande e-samhället.

Stora skillnader i användandet

Internetanvändandet i Sverige ökar men det är stora köns-, utbildnings- och generationsskillnader i användandet. Risker för nya och permanentade digitala klyftor är uppenbar. Vem bär då ansvaret för att motivera och utbilda medborgare som idag inte kan eller vill använda sig av den nya tekniken? Och vad krävs för att vi ska öka förutsättningarna för ett aktivt e-medborgarskap där alla deltar?

Studieförbunden har med sitt enorma kontaktnät unika förutsättningar att arbeta motiverande med uppsökande verksamhet. Via alla sina medlemsorganisationer når studieförbunden människor som andra utbildningsaktörer har svårare att nå. Och genom att finnas på plats och verka ute i bostadsområden, nära människor i deras vardagliga miljö, kan studieförbunden skapa förtroendefulla kontakter med människor så att de vågar ta klivet in i det digitala samhället. Studieförbunden kan också ta initiativ till dialog så att medborgarna erbjuds möjlighet att vara med och påverka det framväxande e-samhället.

Lära, växa, förändra

Riksdagen beslutade den 31 maj i år att anta propositionen ”Lära, växa, förändra” (2005/06:192). Det innebär bland annat en folkbildningssatsning under 2007–2008 för att få fler att använda sig av den moderna tekniken. I propositionen framhålls att studieförbunden har en kompensatorisk uppgift och därmed ett viktigt uppdrag i att söka upp utsatta grupper och motivera dem till fortsatta studier.

Fakta om undersökningen

Folkbildningsförbundet har genomfört den här undersökningen i samarbete med analysföretaget Regi.

Kvantitativ undersökning via enkät

En kvantitativ enkätundersökning har genomförts bland dem som kandiderar till kommunfullmäktige runt om i Sverige, avseende de två första namnen för respektive parti.

Valmyndigheten sammanställer inför valen vallistor med uppgifter om vilka som kandiderar till kommunfullmäktige. Analysföretaget Regi har försetts med ett register som innehåller uppgifter om partitillhörighet, namn, adress och postort, som sedan lagts i en databas.

I ett första steg har enkäter skickats postalt till respondenterna, sammanlagt 4 116 personer. Kuverten har haft Folkbildningsförbundet logotyp samt en uppmaning om att delta. Detta är förmodligen en av orsakerna till den ovanligt höga svarsfrekvensen på den postala delen av undersökningen. Svarsfrekvensen uppgick till 51 % (15 – 25 % är en normal svarsfrekvens). Den totala svarsfrekvensen uppgick slutligen till 62 %, efter genomförandet av de kompletterande telefonintervjuerna.

Resultaten har samlats i en databas och analyserats av Regi. Insamlingen av svar har pågått under vecka 20 – 23 2006.

Kompletterande undersökningar

Enkätundersökningar med fokus på e-demokratifrågor och Internet har också genomförts bland 500 individer (riksrepresentativt urval) samt bland 100 riksdagsledamöter. Intervjuerna har gjorts per telefon. Båda studierna redovisas separat.

MÅLGRUPP

Målgruppen består av yrkes- eller fritidspolitiker som kandiderar till kommunfullmäktige. I de flesta kommuner är riksdagspartierna representerade men det finns även ett antal lokalpartier samt partier, som till exempel Sjukvårdspartiet, Kommunistiska partiet och Sverigedemokraterna, som återfinns på flera håll runt om i landet.

Nedan redovisas fördelningen. Notera att riksdagspartierna är redovisade var för sig och de övriga partierna som en samlad grupp.

Centerpartiet	576 personer
Folkpartiet	562 personer
Kristdemokraterna	553 personer
Miljöpartiet	408 personer
Moderaterna	580 personer
Socialdemokraterna	580 personer
Vänsterpartiet	496 personer
Övriga partier	361 personer

Observera att fördelningen INTE stämmer överens med partiernas representation i Riksdagen, utan den utgår från parternas representation i kommunerna.

Sammanlagt ingår 4 116 personer i grundurvalet.

BORTFALLSREDOVISNING

Totalt har 2 541 personer deltagit i studien vilket framgår av nedanstående tabell.

M	337
Kd	323
Fp	362
C	374
Mp	220
S	377
V	290
Annat parti	249
Ej svar	9

Observera att fördelningen INTE stämmer överens med partiernas representation i Riksdagen, utan den utgår från parternas representation i kommunerna.

Det går inte att dra några slutsatser gällande de respondenter som inte deltagit i undersökningen. Det är dock möjligt att de som nekat till att delta är mindre positiva till folkbildning.

Validitet

Undersökningen håller en god validitet. (Begreppet validitet kan generellt sägas vara ett mått på hur väl man mäter det man avser att mäta.)

Efter en grundlig genomgång av svaren kan konstateras att respondenterna förstått frågeställningarna och besvarat dem på ett korrekt sätt.

Eftersom de flesta svaren kommit in via postala enkäter är risken för eventuell intervjupåverkan begränsad till den del av intervjuerna som genomförts via telefon. Det kan dock konstateras att resultaten och svaren mellan de olika undersökningsformerna inte skiljer sig åt, med undantag för att de öppna kommentarerna tenderar att vara mer uttömmande då de inhämtats via telefon.

Reliabilitet

Reliabiliteten anger metodens tillförlitlighet i mätningen och sannolikheten att resultatet hade blivit detsamma vid en upprepad mätning. (Med tanke på de givna förutsättningarna kan en upprepad mätning dock ske först vid nästa val, om fyra år.)

Reliabiliteten för denna undersökning får anses vara god. Vi anser att resultatet med stor sannolikhet skulle vara likartat om mätningen upprepades under förutsättning att det rådde samma politiska representation i kommunerna.

FAKTA OM RESPONDENTERNA

Ett antal bakgrundsfaktorer hos respondenterna har kartlagts i och med att studien genomförts. Nedan redovisas de variabler som kartlagts i samband med enkätundersökningen.

I analysen av resultaten görs en jämförelse med utgångspunkt i vissa av dessa variabler och en hypotes är att det finns skillnader i svaren till exempel beroende på ålderskategori, särskilt då det gäller frågorna om Internet och e-demokrati.

Se också resultatredovisningen för mer information.

Kön		Ålder	
Man	57 %	18-29	81
Kvinna	42 %	30-39	259
Ej svar	1 %	40-49	532
		50-59	886
		60-69	641
		70+	134
		Ej svar	8

Kommentar: Medelåldern bland dem som deltagit i studien ligger kring 50 år. Det kan också konstateras att andelen män är större än andelen kvinnor (57 % respektive 43 %).

Partitillhörighet:

Centerpartiet	15 %
Folkpartiet	14 %
Kristdemokraterna	13 %
Miljöpartiet	9 %
Moderaterna	13 %
Socialdemokraterna	15 %
Vänsterpartiet	11 %
Övriga partier	10 %

Observera att fördelningen INTE stämmer överens med partiernas representation i Riksdagen, utan den utgår från parternas representation i kommunerna.

Är man sedan tidigare invald i kommunfullmäktige?

Av dem som svarat är 72 % tidigare invalda i kommunfullmäktige. Fördelningen skiljer sig något mellan riksdagspartierna. Av Socialdemokraterna är 85 % invalda sedan tidigare. Även Centerpartiet är överrepresenterat (80 %). Bland företrädarna för Miljöpartiet är 56 % invalda sedan tidigare.

Har respondenten deltagit i en studiecirkel i något av studieförbunden?

En majoritet av dem som deltagit i undersökningen (88 %) uppger att de deltagit i en studiecirkel. Det finns mellan partierna inga anmärkningsvärda skillnader.

Har man i egenskap av politiker haft kontakt med något eller några studieförbund under det senaste året?

En majoritet av dem som deltagit i undersökningen (62 %) har varit i kontakt med studieförbunden i egenskap av politiker under det senaste året.

Resultatredovisning frågor om e-demokrati

FRÅGA 1.

Anser du att Internet är ett bra verktyg för kommunen när det gäller att öka dialogen med medborgarna / öka medborgarnas inflytande?

Svarsalternativ:

- Ja
- Nej
- Vet ej

Vi har velat ta reda på i vilken mån politikerna anser att Internet underlättar skapandet av en mer aktiv dialog mellan medborgarna och kommunen. En överväldigande majoritet har svarat ja på frågan, en liten grupp har svarat nej eller vet ej.

• Alla respondenter:

	totalt
Ja	85
Nej	7
Vet ej	5
Ej svar	2

Kommentar: En överväldigande majoritet (85 %) anser att Internet är ett bra verktyg för kommunen då det gäller att öka dialogen och medborgarnas inflytande i kommunen. 7 % har svarat ”Nej” på frågan och 5 % har uppgett ”Vet ej”.

• Redovisning per parti:

	totalt	C	Fp	Kd	M	Mp	S	V
Ja	85	86	87	87	87	82	88	80
Nej	7	7	7	5	6	9	6	11
Vet ej	5	5	5	6	6	6	4	4
Ej svar	2	2	2	3	1	3	1	4

Kommentar: En jämförelse mellan partierna visar en liten skillnad – Vänsterpartiet och Miljöpartiet är något mindre positiva. I övrigt syns inga avgörande skillnader mellan partierna.

FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påståenden?

Kommunens hemsida:

- förbättrar dialogen mellan kommun och invånarna
- underlättar spridning av information till invånarna
- skapar distans mellan invånarna och kommunen
- förbättrar den kommunala servicen
- är krånglig att hitta information på
- ökar invånarnas inflytande i kommunen
- utestänger invånare som inte vill / kan använda Internet

Svarsalternativ:

- Ja
- Nej
- Vet ej

När resultatet från denna fråga tolkas bör det beaktas att kommunernas hemsidor skiljer sig åt avseende funktion, utseende och användarvänlighet. Alldeles oavsett anser en klar majoritet att Internet underlättar spridning av information till invånarna, samtidigt som många anser att Internet stänger ute en betydande grupp som inte vill eller kan använda sig av tekniken.

• Alla respondenter:

	ja	nej	vet ej	ej svar
...förbättrar dialogen mellan kommun och invånarna	73	15	9	3
...underlättar spridning av information till invånarna	93	3	3	2
...skapar distans mellan invånarna och kommunen	9	76	11	4
...förbättrar den kommunala servicen	79	10	8	2
...är krånglig att hitta information på	23	62	11	4
...ökar invånarnas inflytande i kommunen	37	42	18	3
...utestänger invånare som inte vill / kan använda Internet	58	29	10	2

Kommentar: En majoritet (73 %) av politikerna anser att Internet förbättrar dialogen mellan kommun och invånarna. Hela 93 % anser att spridningen av information underlättas och 79 % tycker att den kommunala servicen förbättras. En minoritet (9 %) anser att Internet skapar distans mellan kommunen och invånarna. 23 % tycker att kommunens hemsida är krånglig att hitta information på. Vidare anser en minoritet (37 %) att Internet ökar invånarnas inflytande i kommunen. 58 % tycker att kommunens hemsida utestänger invånare som inte vill eller kan använda Internet.

• Redovisning per parti:

Kommentar: Det råder delade meningar om huruvida den kommunala servicen förbättras med hjälp av hemsidan. Vänsterpartiet är i väsentligt mindre grad positiva (67 % jämfört med medel 79 %). Socialdemokraterna är mest positiva (91 %). Företrädarna för Socialdemokraterna anser i högre utsträckning än andra att kommunens hemsida ökar invånarnas inflytande i kommunen (49 % / medel 37 %). Vänsterpartiet anser i störst utsträckning (66 %) att hemsidan utestänger invånare som inte kan eller vill använda Internet (medel 58 %).

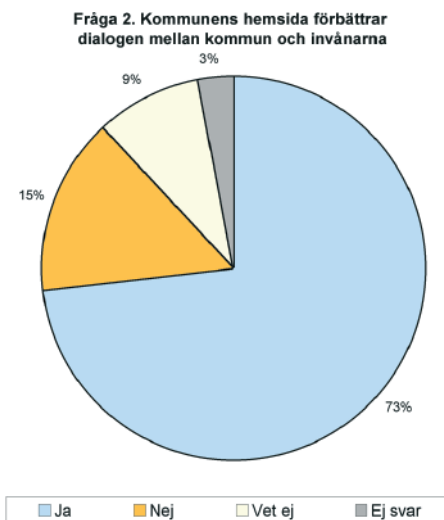
Hur svaren på fråga 2 fördelar sig sett till respektive påstående framgår av tabellerna nedan:

FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påstående?

Kommunens hemsida förbättrar dialogen mellan kommun och invånarna.

Kommentar: 73 % har svarat ja på frågan, 15 % nej och knappt var tionde (9 %) ”vet ej”. Bland partierna är Vänsterpartiet mindre positiva, liksom gruppen ”Övriga partier”. Kristdemokraterna är mer positiva.

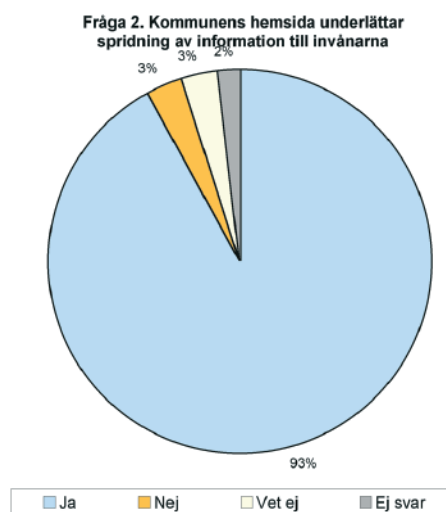

FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påstående?

Kommunens hemsida underlättar spridning av information till invånarna.

Kommentar: 93 % har svarat ja på frågan, 3 % nej och lika många (3 %) ”vet ej”. Bland partierna syns inga anmärkningsvärda skillnader. Socialdemokraterna har flest ”ja-svar”, 98 %.

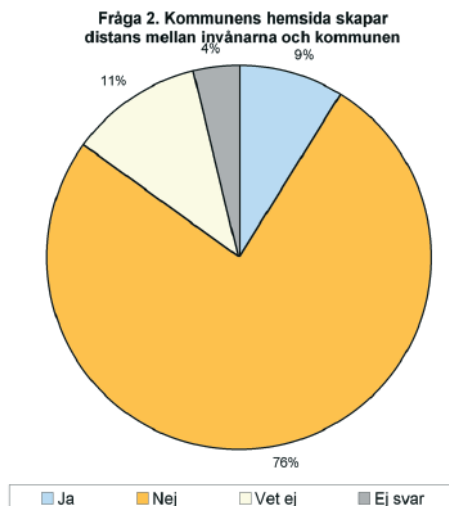

FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påstående?

Kommunens hemsida skapar distans mellan invånarna och kommunen.

Kommentar: 76 % har svarat nej på frågan, 9 % ja och något fler (11 %) ”vet ej”. Sett till de enskilda partierna är Vänsterpartiet något mer frekvent bland ”jasägarna”, liksom gruppen ”övriga partier”.

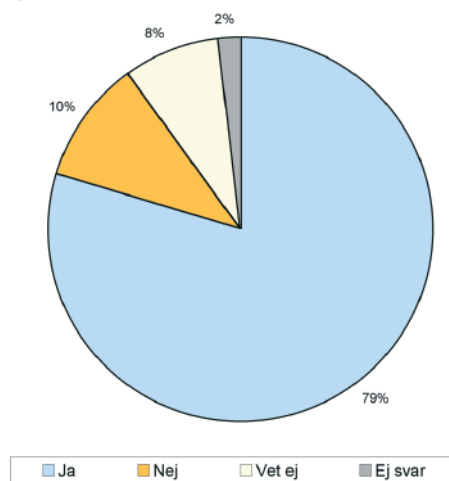
FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påstående?

Kommunens hemsida förbättrar den kommunala servicen.

Kommentar: 79 % har svarat ja på frågan, 10 % nej och något färre (8 %) ”vet ej”. Miljöpartiet, Vänsterpartiet samt gruppen ”övriga partier” är mer frekventa bland ”nejsägarna”.

Fråga 2. Kommunens hemsida förbättrar den kommunala servicen

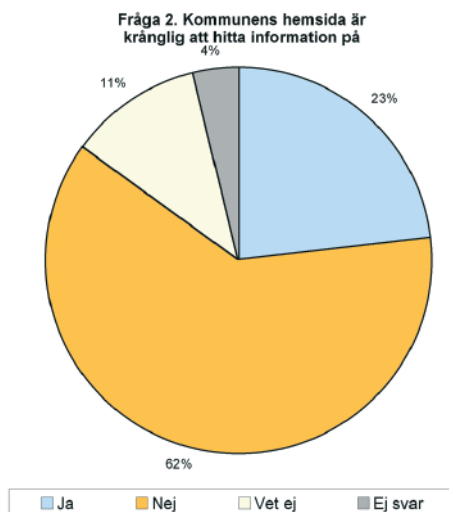

FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påstående?

Kommunens hemsida är krånglig att hitta information på.

Kommentar: 62 % har svarat nej på frågan, 23 % ja och ungefär var tionde (11 %) ”vet ej”. Miljöpartiet och Vänsterpartiet är över-representerade i gruppen som svarat ja på frågan. Socialdemokraterna har den lägsta andelen ”jasägare”.

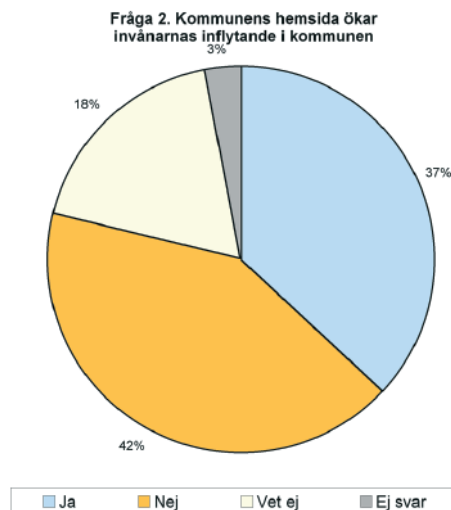

FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påstående?

Kommunens hemsida ökar invånarnas inflytande i kommunen.

Kommentar: 42 % har svarat nej på frågan, 37 % ja och ungefär var femte (18 %) ”vet ej”. Socialdemokraterna är överrepresenterade bland gruppen som svarat ja på frågan. I gruppen ”övriga partier” är andelen som svarat nej högre (51 %).

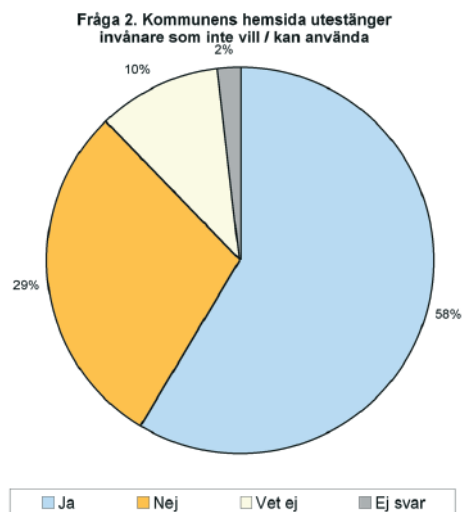

FRÅGA 2.

Instämmer du i följande påstående?

Kommunens hemsida utestänger invånare som inte vill / kan använda Internet.

Kommentar: 58 % har svarat ja på frågan, 29 % nej och var tionde (10 %) ”vet ej”. Moderaterna underrepresenterade bland gruppen som svarat ja på frågan (49 % jämfört med medelvärdet 58 %).

FRÅGA 3.

Tror du att kommunens hemsida, inom en 10-årsperiod, kommer att ersätta andra kanaler (information på papper, möten etc) för kommunal information och service?

Svarsalternativ:

- Ja, helt och hållet
- Ja, till stor del
- Ja, i viss mån
- Nej
- Vet ej

Det är svårt att förutse framtiden och i detta fall har respondenterna ombetts att gissa. Det verkar som om få anser att Internet helt och hållet kommer att ersätta andra kanaler. En klar majoritet anser å andra sidan att Internet till stor del eller i viss mån kommer att ersätta andra kanaler. En mindre andel av dem som tillfrågats svarar nej på frågan. Hur detta fördelar sig framgår i diagrammet nedan:

• Alla respondenter:

	totalt
Ja, helt och hållet	2
Ja, till stor del	42
Ja, i viss mån	42
Nej	12
Vet ej	1
Ej svar	1

Kommentar: Bland kommunpolitikerna anser en klar majoritet att Internet ”Ja, till stor del” eller ”Ja, i viss mån” (84 %) kommer att ersätta andra kanaler. En liten grupp (12 %) har svarat ”Nej” på frågan. Endast 2 % anser att Internet helt och hållet kommer att ersätta andra kanaler.

• Redovisning per parti:

	totalt	C	Fp	Kd	M	Mp	S	V
Ja, helt och hållet	2	2	2	3	3	3	2	2
Ja, till stor del	42	41	45	46	48	34	39	34
Ja, i viss mån	42	47	37	40	36	47	45	48
Nej	12	10	14	9	12	12	13	13
Vet ej	1	1	1	2	1	2	1	2
Ej svar	1	0	1	1	0	3	1	0

Kommentar: Det syns inga påtagliga skillnader mellan partierna.

FRÅGA 4.

Hur ställer du dig till tanken att invånarna i kommunen skulle kunna delta i lokala folkomröstningar via Internet?

Svarsalternativ:

- Positiv
- Negativ
- Vet ej

Frågan är ställd på ett enkelt sätt i syfte att undvika diskussioner om teknik och andra praktiska aspekter. Det visar sig att en majoritet av respondenterna är positiva till att invånarna i kommunen skulle kunna delta i lokala omröstningar via Internet, men det finns en betydande del som svarat nej på frågan. Ytterligare en grupp har uppgett att de inte vet (eller tagit ställning).

• Alla respondenter:

	totalt
Positiv	59
Negativ	29
Vet ej	10
Ej svar	1

Kommentar: Bland kommunpolitikerna är en klar majoritet (59 %) positivt inställda till att genomföra lokala folkomröstningar via Internet. En mindre grupp (10 %) svarar att de inte vet (eller tagit ställning). 29 % uppger att de är negativa.

• Redovisning per parti:

	totalt	C	Fp	Kd	M	Mp	S	V
Positiv	59	60	62	61	64	74	46	53
Negativ	29	31	25	26	26	17	43	33
Vet ej	10	9	12	11	9	8	11	13
Ej svar	1	0	1	3	1	1	0	1

Kommentar: I detta fall sticker Miljöpartiet ut. 74 % är positiva jämfört med medelvärdet på 59 %. Socialdemokraterna är mest negativa (43 % jämfört med medelvärdet 29 %).

FRÅGA 5.

Vilket av nedanstående alternativ tror du är den främsta anledningen till att en del av befolkningen inte använder Internet?

Svarsalternativ:

- Vill inte, har inget intresse
- Bristande tillgång till Internet / dator
- Saknar kunskap om hur man gör
- Tycker att det verkar krångligt
- Har inget behov, ser ingen nytta
- Tycker att det är för dyrt
- Vet ej

Till denna fråga finns ett antal listade svar och respondenterna har fått välja ett alternativ. Om man tvingas välja anser cirka hälften att det främst är bristande kunskap eller tillgång till Internet och dator som är anledningen till att en del av befolkningen inte använder Internet.

• Alla respondenter:

	totalt
Vill inte, har inget intresse	13
Har inget behov, ser ingen nytta	11
Tycker att det verkar krångligt	19
Saknar kunskap om hur man gör	30
Bristande tillgång till Internet / dator	21
Tycker att det är för dyrt	4
Vet ej	1
Ej svar	2

Kommentar: Cirka hälften av kommunpolitikerna tror att den främsta anledningen till att en del av befolkningen inte använder Internet har att göra med bristande kunskap eller bristande tillgång till Internet / dator. Alternativen ”Vill inte, har inget intresse” och ”Har inget behov, ser ingen nytta” får tillsammans 24 % (13 % respektive 11 %). En mycket liten grupp (4 %) tror att kostnadsbilden (”Tycker att det är för dyrt”) är den främsta orsaken.

• Redovisning per parti:

	totalt	C	Fp	Kd	M	Mp	S	V
Vill inte, har inget intresse	13	13	14	11	16	13	11	12
Har inget behov, ser ingen nytta	11	13	13	11	9	13	10	8
Tycker att det verkar krångligt	19	21	17	24	19	21	18	16
Saknar kunskap om hur man gör	30	29	31	28	34	28	33	26
Bristande tillgång till Internet / dator	21	21	18	21	18	20	22	27
Tycker att det är för dyrt	4	3	3	3	1	2	3	8
Vet ej	1	0	2	2	1	2	1	1
Ej svar	2	1	2	1	1	2	2	3

Kommentar: I detta fall är det Vänsterpartiet som sticker ut. Där tror en relativt sett större andel att anledningen till att en del av befolkningen inte använder Internet är för att det är för dyrt (8 % jämfört med medel 4 %). Vänsterpartiet har också i högre utsträckning angett svarsalternativet ”Bristande tillgång till Internet / dator (27 % / medel 21 %).

FRÅGA 6.

Vem/vilka har ansvar för att invånarna ska kunna ta del av digital samhällsinformation/service? (Flera alternativ möjliga.)

Svarsalternativ:

- Staten
- Kommunen
- Enskilda medborgare
- Vet ej
- Annan

En majoritet anser att stat och kommun har ansvar för att invånarna ska kunna ta del av samhällsinformation och service. Närmare hälften har också angett att individerna själva har det övergripande ansvaret. Få har angett andra alternativ.

• Alla respondenter:

	totalt
Staten	55
Kommunen	64
Enskilda medborgare	45
Annan	6
Vet ej	4

Kommentar: Bland kommunpolitikerna anser merparten att staten och kommunen har det yttersta ansvaret för att invånarna ska kunna ta del av samhällsinformation (55 % respektive 64 %). En stor del anser också att de enskilda medborgarna har ett ansvar för detta (45 %).

• Redovisning per parti:

	totalt	C	Fp	Kd	M	Mp	S	V
Staten	55	58	49	50	45	59	62	66
Kommunen	64	59	64	66	52	75	75	67
Enskilda medborgare	45	45	56	47	58	44	42	31
Annan	6	4	6	8	6	9	5	7
Vet ej	4	3	4	5	3	5	5	7

Kommentar: I detta fall märks skillnader mellan Moderaterna och Socialdemokraterna. Representanterna för Moderaterna har i lägre omfattning uppgett ”Staten” och ”Kommunen” men i högre utsträckning ”Enskilda medborgare”. Det motsatta gäller för Socialdemokraterna vilket framgår av tabellen.

Vad de som uppgett alternativet ”Annan” gett för alternativ framgår i tabellen nedan:

Fördelning av svar ”annat” - fråga 6 e-demokrati

Landstinget, länsstyrelse _____	25 %	Press, media _____	3 %
Företag, näringslivet _____	20 %	Regionen _____	3 %
Skolan, utbildningsväsendet _____	19 %	EU _____	3 %
Föreningar _____	8 %	Partierna _____	3 %
Telia, teleoperatörer, nätbolag _____	7 %	Sjukvården _____	1 %
Den som vill / har ansvar för informationen _____	5 %	Facket _____	1 %

FRÅGA 7.

Vilken/vilka aktörer i samhället tror du har bäst förutsättningar att nå, motivera och utbilda vuxna som idag inte använder Internet? (Flera alternativ möjliga.)

Svarsalternativ:

- Komvux
- Studieförbunden
- Privata utbildningsentreprenörer
- Folkhögskolorna
- AMS, Arbetsförmedlingen
- Individerna själva / eget lärande
- Högskola och universitet
- Vet ej

En överväldigande majoritet anser att studieförbunden har bäst förutsättningar att nå, motivera och utbilda vuxna som idag inte använder Internet. En stor grupp anser att individerna själva kan göra detta. Även Komvux och Folkhögskolorna får många ”röster”. Relativt få tror på privata utbildningsentreprenörer, AMS, samt universitet och högskolor.

• Alla respondenter:

	totalt
Komvux	40
Privata utbildningsentreprenörer	16
AMS, Arbetsförmedlingen	12
Högskola och universitet	9
Studieförbunden	82
Folkhögskolorna	26
Individerna själva / eget lärande	35
Vet ej	5

Kommentar: 82 % anser att studieförbunden har bäst förutsättningar att nå, motivera och utbilda vuxna som idag inte använder Internet. En stor grupp anser att individerna själva kan göra detta (35 %). Även Komvux och Folkhögskolorna får många ”röster” (40 % respektive 26 %). Relativt få tror på privata utbildningsentreprenörer (16 %), AMS (12 %) samt universitet och högskolor (9 %).

• Redovisning per parti:

	totalt	C	Fp	Kd	M	Mp	S	V
Komvux	40	30	39	42	29	43	53	51
Privata utbildningsentreprenörer	16	13	24	20	33	11	7	4
AMS, Arbetsförmedlingen	12	7	10	12	9	14	17	20
Högskola och universitet	9	5	10	7	12	14	8	7
Studieförbunden	82	87	83	85	72	82	91	82
Folkhögskolorna	26	19	24	22	14	36	38	32
Individerna själva / eget lärande	35	33	38	36	45	40	28	29
Vet ej	5	5	5	4	4	5	4	6

Kommentar: En jämförelse mellan Socialdemokraterna och Moderaterna visar att Socialdemokraterna i högre utsträckning uppger studieförbunden som svar (91 %) jämfört med 72 % från Moderaterna. Socialdemokraterna och Vänsterpartiet nämner Komvux i högre utsträckning än andra. Moderaterna och Folkpartiet är överrepresenterade gällande privata utbildningsentreprenörer. Moderaterna och Miljöpartiet nämner i högst utsträckning ”Individerna själva / eget lärande”, där Socialdemokraterna och Vänsterpartiet är minst frekvent förekommande.

Analys

Många tar Internet och e-demokrati för givet, men det är fortfarande oprövad mark för många människor – de som idag varken kan eller vill använda dator och/eller Internet av olika anledningar.

Ett bra verktyg

En överväldigande majoritet av de politiker som tillfrågats anser att Internet är ett bra verktyg för att öka dialogen med invånarna i kommunen – oavsett vilket parti man tillhör.

Nästan alla anser att Internet underlättar spridning av information och en klar majoritet anser att den kommunala servicen förbättras, liksom dialogen med invånarna i kommunen. Däremot anser var femte att kommunens hemsida kan vara krånglig att hitta information på, vilket kan bero på skillnader när det gäller hur hemsidorna är strukturerade.

För- och nackdelar

6 av 10 tillfrågade är positiva till att genomföra lokala folkomröstningar via Internet, var tredje säger nej och resten har inte bestämt sig. Miljöpartiet är mest positivt och Socialdemokraterna minst positivt (43 % av Socialdemokraterna har svarat ja på frågan jämfört med 74 % av Miljöpartisterna).

58 % anser att Internet utestänger invånare som inte vill / kan använda sig av Internet. Företrädarna för Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Centerpartiet är något mer avvaktande till påståendet att Internet till stor del kommer att ersätta ”traditionella” kanaler för information och service.

Vem ska öka kunskaperna?

På frågan om varför en del av befolkningen inte använder Internet tror de flesta att det beror på bristande kunskaper, att man tycker att det verkar krångligt alternativt att man helt enkelt inte har tillgång till dator och Internet. Få tror att det beror på att det är för kostsamt.

82 % anser att studieförbunden har de bästa förutsättningarna att nå, motivera och utbilda vuxna som idag inte använder Internet. Fyra av tio nämner Komvux och var fjärde nämner Folkhögskolorna. Relativt få nämner AMS och privata utbildningsentreprenörer. Observera att man kunnat ange flera alternativ.

Av dem som nämner studieförbunden är Socialdemokraterna mest frekvent representerade (91 %) i motsats till Moderaterna (72 %) där andelen likväl motsvarar en tydlig majoritet.

Sammanfattningsvis

Internets ställning i samhället stärks troligtvis ytterligare framöver och det finns anledning att tro att vi inom en överskådlig framtid kommer att kunna se direktdemokrati i realtid på det lokala planet – om väljarna så vill. Många politiker (59 %) är positivt inställda till att genomföra lokala folkomröstningar på nätet. Men det är en stor utmaning att göra omröstningarna till verklighet eftersom det kräver att de allra flesta kan/vill delta. Politikerna har visat ett stort förtroende för studieförbunden (82 %) när det gäller vem som ska ta på sig uppgiften att nå, motivera och utbilda vuxna som idag inte använder Internet.

Så tycker vi om e-demokrati

Som studieförbundens intresseorganisation har Folkbildningsförbundet till uppgift att stärka studieförbundens ställning genom omvärldsanalys, kommunikation och samverkan. Här ger vi vår syn på undersökningens frågor om e-demokrati.

FRÅGA 1.

Anser du att Internet är ett bra verktyg för kommunen när det gäller att öka dialogen med medborgarna / öka medborgarnas inflytande?

SÅ TYCKER VI:

Internet är ett bra verktyg när det gäller att öka dialogen mellan medborgare och beslutsfattare och för att öka medborgarinflytandet. Men det förutsätter att de flesta kan eller vill vara med, och det är anmärkningsvärt att vi inte haft något folkligt samtal om e- samhällets mål eller innehåll i likhet med dem som föregick till exempel kärnkraftsomröstningen och EU-valet.

Idag är marknaden den tydligaste motorn i IT-utvecklingen vilket begränsar medborgarnas möjlighet att påverka den. Detta är allvarligt ur demokratisk synvinkel.

Folkbildningsförbundet föreslår att ett medborgarrådslag om e-samhällets mål och innehåll genomförs.

FRÅGA 4.

Hur ställer du dig till tanken att invånarna i kommunen skulle kunna delta i lokala folkomröstningar via Internet?

SÅ TYCKER VI:

Allt fler kopplar upp sig men det finns fortfarande stora köns-, utbildnings- och generationsskillnader i användandet. För att folkomröstningar på Internet ska spegla folkviljan måste flertalet kunna och vilja delta.

Studieförbunden har goda förutsättningar att nå de grupper som står utanför e-samhället. De har infrastrukturen, kompetensen och en pedagogik som passar studieovana. För att bli motiverade att koppla upp sig måste människor uppleva att de har nytta av Internet utifrån egna intressen och behov.

Folkbildningsförbundet anser att en bred folkbildningssatsning ska genomföras för dem som idag står utanför e-samhället.

FRÅGA 6.

Vem/vilka har ansvar för att invånarna ska kunna ta del av digital samhällsinformation/service?

SÅ TYCKER VI:

Det är många aktörer som har ansvar för att invånarna ska kunna ta del av digital samhällsinformation/service, bland andra staten, kommunerna, ungdomsskolan och den enskilda människan.

Studieförbunden kommer att arbeta för att ta sitt ansvar. Regeringen har i Folkbildningspropositionen "Lära, växa, förändra" gett folkbildningen i uppdrag att genomföra en särskild satsning för att motverka den så kallade digitala klyftan.

Studieförbunden kommer genom uppsökande verksamhet, studiecirklar och andra aktiviteter att medverka till att invånarna ska kunna ta del av digital samhällsinformation/service.

Om folkbildning

I över hundra år har människor i Sverige frivilligt samlats för att utifrån sina egna behov tillsammans studera, ta del av föreläsningar, delta i kulturprojekt med mera. Människor har kommit samman för att lära sig mer, för att stärka sina möjligheter att påverka sina egna liv och ofta för att påverka och förändra förhållanden i samhället.

Det samhällsstödda folkbildningsarbetet sker i studieförbund, med främst studiecirklar och olika kulturverksamheter, och på folkhögskolor. Folkbildningen finansieras till stor del genom stöd från stat, landsting och kommuner. Det statliga stödet till studieförbund och folkhögskolor fördelas av Folkbildningsrådet.

Läs gärna mer om Folkbildningsförbundets och studieförbundens verksamhet på www.studieforbunden.se

FOLKBILDNINGSFÖRBUNDET STUDIEFÖRBUNDENS INTRESSEORGANISATION

Adress Box 730, SE-101 34 Stockholm, Sweden (Barnhusgatan 20, 4 tr)

Telefon 08-412 48 50 Telefax 08-21 88 26

fbf@studieforbunden.se www.studieforbunden.se